

Załącznik  
do Uchwały Nr XI/70/2015  
Rady Gminy Domanice  
z dnia 17 grudnia 2015r.

**GMINNY PROGRAM**  
**PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW**  
**ALKOHOLOWYCH**  
**W GMINIE DOMANICE**  
**NA 2016 ROK**

## **I. WSTĘP**

„Uzależnienie od alkoholu jest chorobą chroniczną, postępującą i potencjalnie śmiertelną. Nie jest możliwe całkowite jej wyleczenie, a jedynie zahamowania narastania jej objawów i szkód zdrowotnych z nią związanych. W świetle nowoczesnej wiedzy uzależnienie od alkoholu jest chorobą wieloczynnikową, bio-psycho-społeczną, uszkadzającą funkcjonowanie człowieka w sferze somatycznej, psychologicznej, społecznej i duchowej” (Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych).

Wśród różnych problemów społecznych, te związane z alkoholem są jednymi z trudniejszych do rozwiązania. Wynika to przede wszystkim z ich rozmiarów, złożoności oraz kosztów społecznych i ekonomicznych. Nadużywanie alkoholu przez jednego z członków rodziny destabilizuje funkcjonowanie całego systemu rodzinnego, rodzi poważne problemy i jest przyczyną cierpienia dorosłych i dzieci. Na szkody spowodowane używaniem alkoholu narażeni są także pozostali mieszkańcy Gminy. Każdy może stać się uczestnikiem wypadku samochodowego spowodowanego przez nietrzeźwego kierowcę lub ofiarą zakłócania ciszy nocnej przez pijanych i hałaśliwych sąsiadów. Podejmowane działania profilaktyczne kierowane są do wszystkich mieszkańców, również niepijących, zarówno do osób dorosłych, jak i nastolatków.

Według Światowej Organizacji Zdrowia, alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji. Większe ryzyko niesie za sobą palenie tytoniu i nadciśnienie tętnicze. Ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek ze spożywaniem alkoholu. Szkody wynikające z jego nadużywania występują w bardzo różnych obszarach polskiej rzeczywistości. Nie można ich uniknąć, ale można zmniejszyć ich rozmiary i dotkliwość. Picie alkoholu w dalszym ciągu postrzegane jest jako swoisty sposób na życie, na rozwiązywanie problemów. Należy stwierdzić, że alkohol we wszystkich jego postaciach jest łatwo dostępny i nie ma problemu z jego nabyciem. Istotny jest również fakt nasilania się zjawiska systematycznego picia oraz zwiększenia picia wśród młodzieży, jak również ścisły związek między wczesną inicjacją alkoholową a spożywaniem dużych ilości alkoholu, zażywania narkotyków i przestępczością. Problem uzależnienia od alkoholu jest znaczący zarówno w skali kraju, jak również w wymiarze lokalnym i regionalnym. Dlatego też, obowiązek podejmowania działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych należy do zadań własnych gminy.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016 rok określa sposób realizacji zadań własnych gminy wynikających z art. 4<sup>1</sup> ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2012 r. poz. 1356 ze zm.).

Program charakteryzuje się wielopłaszczyznowym podejściem do kwestii przeciwdziałania i rozwiązywania problemów alkoholowych, a kierunki działań w nim określone stanowią rozwinięcie i kontynuację działań podejmowanych w latach poprzednich.

Program jest integralną częścią Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów w Gminie Domanice i jest zgodny z założeniami:

1. Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2015 r. poz. 1286);
2. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2015r. poz. 1390);

3. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Domanice na rok 2015;
4. Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2015 oraz 2016-2020;
5. Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2012-2015.

## II. STAN PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA TERENIE GMINY DOMANICE

Alkoholizm to główne źródło niedostatku. Występuje najczęściej w rodzinach ubogich, dotkniętych niepowodzeniami życiowymi i bezrobociem. Nadużywanie napojów alkoholowych stanowi dziś jeden z najpoważniejszych problemów. Zjawisko to stwarza problem złożony i trudny do przezwyciężenia dla wielu mieszkańców i nie zależy od płci, wieku ani poziomu wykształcenia. Jego rozmiar i niszczycielskie działanie daje się zaobserwować wśród osób korzystających z porad i pomocy Gminnej Komisji. Alkoholizm pociąga za sobą liczne, daleko idące skutki społeczne jak: dezorganizacja rodziny, destrukcyjny wpływ na środowisko wychowawcze dzieci, zaniechanie pracy prowadzące do bezrobocia, zaburzenia stosunków międzyludzkich, przestępczość. To również jedna z przyczyn bezdomności, osamotnienia, odrzucenia przez rodzinę, braku stałych środków utrzymania, złego stanu zdrowia.

### 1. Dystrybucja alkoholu

Wg stanu na dzień 31.10.2015 roku na terenie gminy Domanice funkcjonowało 9 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym:

- do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwo do spożycia poza miejscem sprzedaży – 2 punktów;
- powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu – 3 punkty;
- powyżej 18% zawartości alkoholu – 4 punkty.

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie Domanice z zawartością alkoholu powyżej 18%:

Lata	Liczba punktów
2012	2
2013	3
2014	4
2015	4

### 2. Naruszenie prawa i porządku publicznego w związku z nadużywaniem alkoholu

W związku z realizacją zadań wynikających z realizacji ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi Komisariat Policji w Skórcu podjął interwencje w następujących obszarach:

**Interwencje Policji w związku ze spożywaniem alkoholu w miejscach publicznych:**

<b>Rok</b>	<b>2013</b>	<b>2014</b>	<b>2015 Stan na dzień 31.10.2015r.</b>
Liczba interwencji ogółem	<b>Brak danych</b>	<b>213</b>	<b>166</b>
Liczba wniosków o ukaranie skierowanych do Sądu	<b>16</b>	<b>29</b>	<b>20</b>

**Przestępstwa drogowe – kierowanie pojazdów po spożyciu alkoholu:**

<b>ROK</b>	<b>2013</b>	<b>2014</b>	<b>2015 Stan na dzień 31.10.2015r.</b>
Liczba osób zatrzymanych kierujących pojazdy pod wpływem alkoholu	<b>12</b>	<b>19</b>	<b>5</b>

Źródłem informacji dotyczących skali problemów alkoholowych na terenie Gminy Domanice są dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Domanicach za lata 2012-2014. Z danych tych wynika, że uzależnienie od alkoholu to jeden z najpoważniejszych problemów występujących w naszej gminie. Choć zjawisko problemu alkoholowego nie jest masowe, ważne jest podejmowanie dalszych starań celem niwelowania tego problemu poprzez podejmowanie działań profilaktycznych.

**Tabela. Hierarchia problemów społecznych w Gminie Domanice**

<b>L.p.</b>	<b>Problem</b>	<b>2012 rok</b>	<b>2013 rok</b>	<b>2014 rok</b>
		<b>Liczba rodzin dotkniętych przemocą (liczba osób w rodzinach)</b>		
1.	Ubóstwo	77 (251)	81 (256)	80 (262)
2.	Bezrobocie	42 (141)	58 (198)	42 (132)
3.	Nieppełnosprawność	14 (28)	26 (71)	35 (111)
4.	Długotrwała lub ciężka choroba	43 (134)	36 (112)	31 (78)
5.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	15 (66)	17 (65)	25 (125)
6.	Przemoc w rodzinie	6 (29)	4 (16)	5 (21)
<b>7.</b>	<b>Alkoholizm</b>	<b>5 (15)</b>	<b>5 (20)</b>	<b>3 (15)</b>

Problem alkoholowy dotyka osoby i rodziny zamieszkujące na terenie Gminy Domanice. Na uwagę zasługuje fakt, że powyższe dane dotyczą rodzin objętych pomocą finansową Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Domanicach. Natomiast zjawisko alkoholizmu dotyczy także rodzin, których dochód przekracza kryterium, o którym mowa w ustawie o pomocy społecznej, a także rodzin które nie otrzymują pomocy i wsparcia z ośrodka pomocy społecznej.

Od dnia 01.01.2015r. do 31.10.2015r. do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Domanicach wpłynęły 3 wnioski o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego przyjętych do realizacji przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów

Alkoholowych w Gminie Domanice. W 2014r. wpłynął 1 wniosek o zobowiązanie do leczenia odwykowego. Na uwagę zasługuje fakt, że w latach ubiegłych takich wniosków nie było wcale. Biorąc pod uwagę powyższą charakterystykę problemów alkoholowych występujących na terenie Gminy Domanice, ważne jest położenie szczególnego akcentu na działalność profilaktyczną wśród dzieci i młodzieży. Weryfikowanie ryzykownych przekonań oraz trening konstruktywnych sposobów radzenia sobie ze stresem i problemami przyczynią się do zmniejszenia ryzyka sięgania po alkohol przez osoby niepełnoletnie.

Nie bez znaczenia jest także niesienie pomocy osobom zmagającym się z trudami leczenia i pozostawania w stanie trzeźwości oraz wspieranie członków rodzin osób uzależnionych od alkoholu.

Tylko dzięki skoordynowanym, spójnym działaniom instytucji oraz organizacji pozarządowych i stowarzyszeń, a także społeczności lokalnej, możliwa jest skuteczna profilaktyka i próba rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie naszej gminy.

### **III. ADRESACI PROGRAMU**

Adresatami Programu są wszyscy mieszkańcy Gminy Domanice, a w szczególności następujące grupy osób:

1. Osoby uzależnione od alkoholu oraz osoby pijące szkodliwie.
2. Dzieci i młodzież szkolna.
3. Rodziny (w tym osoby współuzależnione) oraz najbliższe otoczenie osób z problemem alkoholowym.

### **IV. OKREŚLENIE ZASOBÓW W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA TERENIE GMINY**

Na terenie Gminy Domanice rozwiązywaniem problemów alkoholowych zajmują się:

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
3. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
4. Komisariat Policji;
5. Gminna Biblioteka Publiczna;
6. Placówki oświatowe;
7. Służba Zdrowia;
8. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Stoku Lackim;
9. Stowarzyszenie „Powrót z U” w Siedlcach;
10. Parafia Domanice;
11. Rodzice i inne osoby zaangażowane w problematykę alkoholową.

### **V. CELE I ZADANIA PROGRAMU**

**Celem głównym Programu jest ograniczenie skali występujących na terenie Gminy Domanice uzależnień od alkoholu oraz ich negatywnych następstw.**

**Cele szczegółowe:**

<b>I. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie</b>				
<b>Lp.</b>	<b>Zadania</b>	<b>Sposób realizacji</b>	<b>Termin realizacji</b>	<b>Realizatorzy</b>
1	Udzielanie wsparcia psychologicznego i prawnego dla osób z problemem alkoholowym i ich otoczenia	Zatrudnienie specjalisty	w razie potrzeby	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
2	Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego	Praca socjalna Motywowanie Zachęcanie	działania ciągle	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej  Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
3	Kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	Napisanie wniosku	w razie potrzeby	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
4	Wynagrodzenie psychiatry i psychologa za wydanie opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu	Na zlecenie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	w razie potrzeby	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
<b>II. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania innym uzależnieniom, w tym: wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych</b>				
<b>Lp.</b>	<b>Zadanie do zrealizowania</b>	<b>Sposób realizacji</b>	<b>Termin realizacji</b>	<b>Realizatorzy</b>
1	Edukacja publiczna społeczności lokalnej	Prowadzenie działalności informacyjnej o miejscach i instytucjach zajmujących się niesieniem pomocy osobom w kryzysie	działania ciągle	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Funkcjonariusze Policji Zespół Interdyscyplinarny
		Nieodpłatne udostępnianie księgozbioru GPB na temat wychodzenia z uzależnień	działania ciągle	Gminna Biblioteka Publiczna
2	Edukacja dzieci, młodzieży i ich rodziców	Organizowanie i prowadzenie zajęć edukacyjno-warsztatowych, w tym	w razie potrzeby	Placówki oświatowe

		sportowych dla uczniów i dla rodziców		
3	Edukacja grup zawodowych	Uczestnictwo w szkoleniach dla pracowników socjalnych, asystenta rodziny, policji, nauczycieli, członków komisji, zespołu interdyscyplinarnego	w razie potrzeby	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
4	Organizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży i ich otoczenia z grup ryzyka	Utrzymanie świetlic wiejskich w tym zakup wyposażenia świetlic np. zakup sprzętu sportowego	w razie potrzeby	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
		Dofinansowanie Świetlic Wsparcia Dziennego	w razie potrzeby	Gmina Domanice
		Dofinansowanie wyjazdów, wycieczek promujących zdrowy styl życia bez używek	w razie potrzeby	Placówki oświatowe
		Zorganizowanie imprez o charakterze profilaktyczno-integracyjnym	w dowolnym okresie	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Placówki Oświatowe

**III. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13<sup>1</sup> i 15 ustawy oraz występowanie przez sądem w charakterze oskarżyciela publicznego**

Lp.	Zadanie do zrealizowania	Sposób realizacji	Termin realizacji	Realizatorzy
1	Kontrola punktów sprzedaży alkoholu	Prowadzenie działań kontrolnych punktów sprzedaży napojów alkoholowych	działania ciągłe	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Funkcjonariusze Policji
2	Działania edukacyjne skierowane do właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	Prowadzenie działań edukacyjnych dla właścicieli sklepów	w razie potrzeby	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Funkcjonariusze Policji
3	Kontrola trzeźwości kierowców na drogach	Prowadzenie działań kontrolnych kierowców	działania ciągłe	Funkcjonariusze Policji

**IV. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie CIS**

Lp.	Zadanie do zrealizowania	Sposób realizacji	Termin realizacji	Realizatorzy
1	Podejmowanie współpracy z Centrum Integracji Społecznej w Siedlcach	Podpisanie porozumienia i Kierowanie osób do Centrum Integracji Społecznej w Siedlcach	w razie potrzeby	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

**VI. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU**

1. Nadzór nad realizacją Programu sprawuje Wójt Gminy Domanice.

2. Koordynację Programu powierza się Przewodniczącemu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Monitoring Programu prowadzony będzie na podstawie:
  - a) wymiany informacji między instytucjami, organizacjami i wszelkimi podmiotami odpowiedzialnymi i realizującymi politykę związaną z przeciwdziałaniem alkoholizmowi na terenie gminy,
  - b) analizy danych na temat problemu alkoholowego w gminie.

## **VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU**

Finansowanie realizacji zadań określonych w programie będzie dokonywane w ramach posiadanych środków pochodzących z opłat, za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do 4,5 % zawartości alkoholu oraz piwa, oraz powyżej 4,5% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa), które w 2016 roku stanowią kwotę 14 700,00 zł. Wysokość środków może ulec zmianie w związku ze złożonymi do dnia 31 stycznia 2016r. przez przedsiębiorców oświadczeń o wartości sprzedaży poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych w punkcie sprzedaży w roku poprzednim, bądź w związku z otwarciem lub likwidacją punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie Domanice w 2016r.

## **VIII. OBSŁUGA KOMISJI**

Urząd Gminy Domanice zapewnia obsługę Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

## **IX. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW KOMISJI**

1. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za wykonywane czynności przysługuje wynagrodzenie w wysokości:
  - a) za udział w posiedzeniu Komisji :
    - 30,00 zł - Przewodniczący i Zastępca Przewodniczącego Komisji
    - 25,00 zł - Sekretarz Komisji
    - 20,00 zł – Członek Komisji
  - b) udział w kontroli placówki prowadzącej obrót alkoholem:
    - 30,00 zł - Przewodniczący i Zastępca Przewodniczącego Komisji
    - 30,00 zł - Sekretarz Komisji
    - 30,00 zł – Członek Komisji
2. Wynagrodzenie wypłaca się według następujących zasad:
  - a) niezależnie od czasu trwania posiedzenia,
  - b) jeżeli w tym samym dniu uczestniczy się w więcej niż w jednym posiedzeniu - otrzymuje się jedno wynagrodzenie.
3. Wypłata wynagrodzenia następuje zgodnie z listą obecności.